

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت و گاز ۳۴

شماره ۳۴ / هفته سوم / اسفند ماه ۱۴۰۰

پژوهشکده اقتصاد انرژی

- به دلیل تحریم‌های روسیه، ارزش سهام نفت آسیایی دوباره افزایش یافت
- تجارت ژاپن با روسیه در سال ۲۰۲۱

- نفت به ۱۱۰ دلار نزدیک‌تر می‌شود، زیرا موسسه نفت آمریکا از کاهش غافلگیرکننده ذخایر گزارش می‌دهد
- بایدن اعلام کرد که ایالات متحده آمریکا و ۳۰ کشور دیگر ۶۰ میلیون بشکه نفت آزاد خواهند کرد تا قیمت‌های فزاینده را کاهش دهند

- درگیری روسیه و اوکراین، تضعیف نفوذ ژئوپلیتیکی آمریکا را برجسته می‌کند

- قیمت نفت قبل از نشست اوپک پلاس با هشدار آژانس بین‌المللی انرژی در مورد بحران افزایش می‌یابد

- چشم‌انداز آینده گذار سریعتر به انرژی پاک رقابتی‌تر است

- رونق بازار خودروهای برقی چین و سهم ۱۷ درصدی از بازار در ژانویه

تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست نگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبد اوپک	هفته
۱٫۵	۹۰٫۶۳	۰٫۵	۸۶٫۳	۱٫۳	۸۹٫۰۱	هفته منتهی به ۲۸ ژانویه ۲۰۲۲
۳٫۶	۹۳٫۸۵	۳٫۶	۸۹٫۴۴	۲٫۱	۹۰٫۸۹	هفته منتهی به ۴ فوریه ۲۰۲۲
۳٫۲	۹۶٫۸۲	۱٫۴	۹۰٫۶۶	۱٫۹	۹۲٫۶۵	هفته منتهی به ۱۱ فوریه ۲۰۲۲
۱٫۶	۹۸٫۳۵	۲٫۴	۹۲٫۸	۱٫۹	۹۴٫۴۳	هفته منتهی به ۱۸ فوریه ۲۰۲۲
۲٫۶	۱۰۰٫۹۳	۰٫۴-	۹۲٫۳۹	۳	۹۷٫۲۵	هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲

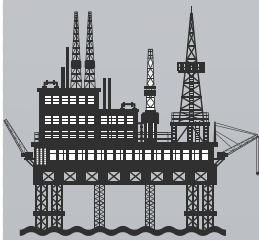
چشم انداز انرژی چین در سال ۲۰۲۲

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲

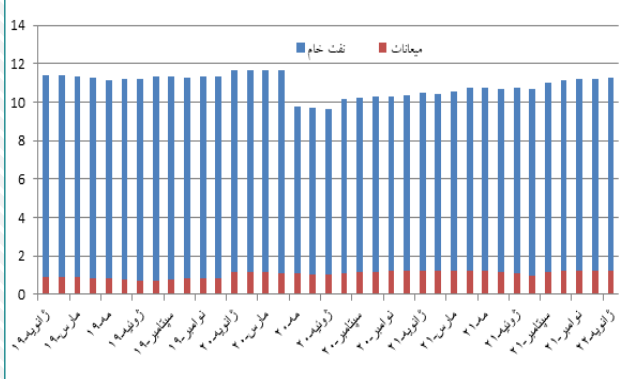

بررسی جایگاه صادرکنندگان نفت به کره جنوبی در سال ۲۰۲۱

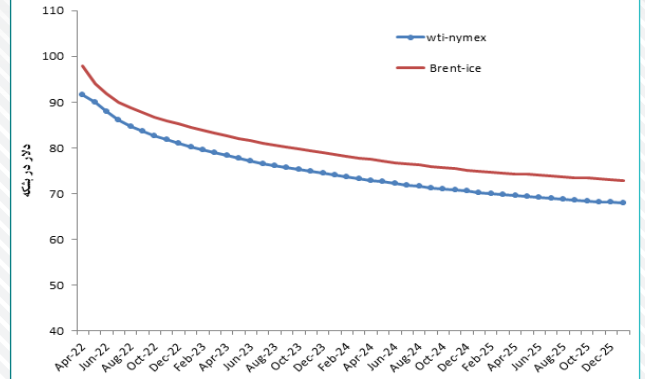
بررسی طرح مقدماتی اتحادیه اروپا در بکارگیری برچسب «سبز» برای سرمایه‌گذاری‌های بخش گاز و انرژی هسته‌ای

نمودار ۲. تولید ماهانه نفت خام و مایعات و میعانات گازی روسیه (میلیون بشکه در روز)

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس نیویورک و نیامکس در ۲۵ فوریه ۲۰۲۲

اقتصاد انرژی

به دلیل تحریم‌های روسیه، ارزش سهام نفت آسیایی دوباره افزایش یافت

حمایت از اوکراین از سوی اروپای غربی است، اما بعید است که به کاهش تنش‌ها کمک کند. تحریم‌های جهانی علیه روسیه باعث شده است که مجموعه‌ای از شرکت‌های بزرگ تعلیق یا خروج از تجارت خود در این کشور را اعلام کنند. اکسون موبیل روز سه‌شنبه گذشته اعلام کرد که در پی تصمیم‌های مشابه غول‌های نفتی بریتانیایی BP، PLC، شل و شرکت Equinor ASA نروژ، از فعالیت‌های روسیه از جمله میادین تولید نفت این کشور خارج می‌شود. اعلام اکسون در حالی است که قیمت نفت همچنان بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه بوده و طی هفته گذشته شاخص جهانی نفت خام برنت با جهش ۲٫۶ درصدی به ۱۰۷٫۶۹ دلار در هر بشکه و نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۳ درصد افزایش به ۱۰۶٫۵۰ دلار رسیده و تحلیلگران همچنان در حال مشاهده تأثیر این تحریم‌ها بر صادرات نفت روسیه و چالش‌های ناشی از آن و افزایش قیمت هستند. این افزایش علیرغم توافق جهانی برای آزادسازی ۶۰ میلیون بشکه ذخایر نفت خام به منظور مهار افزایش قیمت صورت گرفته است. تغییر چشم‌انداز رشد تقاضای جهانی و افزایش قیمت دلار در نتیجه تشدید مناقشه باعث شده است که سرمایه‌گذاران پیش‌بینی کنند فدرال رزرو به شدت نرخ‌های بهره را در ماه‌های آینده افزایش خواهد داد.

سهام آسیایی روز چهارشنبه تحت فشار مجدد قرار گرفت. در اوایل روز معاملات آسیایی، گسترده‌ترین شاخص سهام آسیا-اقیانوسیه ام‌اس‌سی‌آی در خارج از ژاپن ۰٫۱۹ درصد کاهش داشت و شاخص blue-chip، CSI۳۰۰ چین ۰٫۸۹ درصد کاهش داشت. Nikkei ژاپن ۱٫۵ درصد سقوط کرد. در استرالیا، شاخص معیار ASX ۲۰۰، ۰٫۲ درصد افزایش یافت، زیرا افزایش قیمت کالاها باعث افزایش سهام شرکت‌های فعال در حوزه نفت و گاز شد. قیمت نفت پس از افزایش نگرانی‌ها در مورد تأثیر تحریم‌ها علیه روسیه به دلیل درگیری این کشور با اوکراین نیز باعث کاهش سهام اروپا و وال استریت شد. با تشدید تحریم‌های جهانی علیه مسکو، ایالات متحده در پی اقدامات مشابه اتحادیه اروپا و کانادا، در آستانه اتخاذ تصمیم ایجاد ممنوعیت پروازهای روسیه در حریم هوایی آمریکا است.

درگیری روسیه و اوکراین احتمالاً در آینده قابل پیش‌بینی بر بازارها تسلط خواهد داشت. حمایت از آغاز روند عضویت اوکراین در اتحادیه اروپا نشان دهنده یکپارچگی

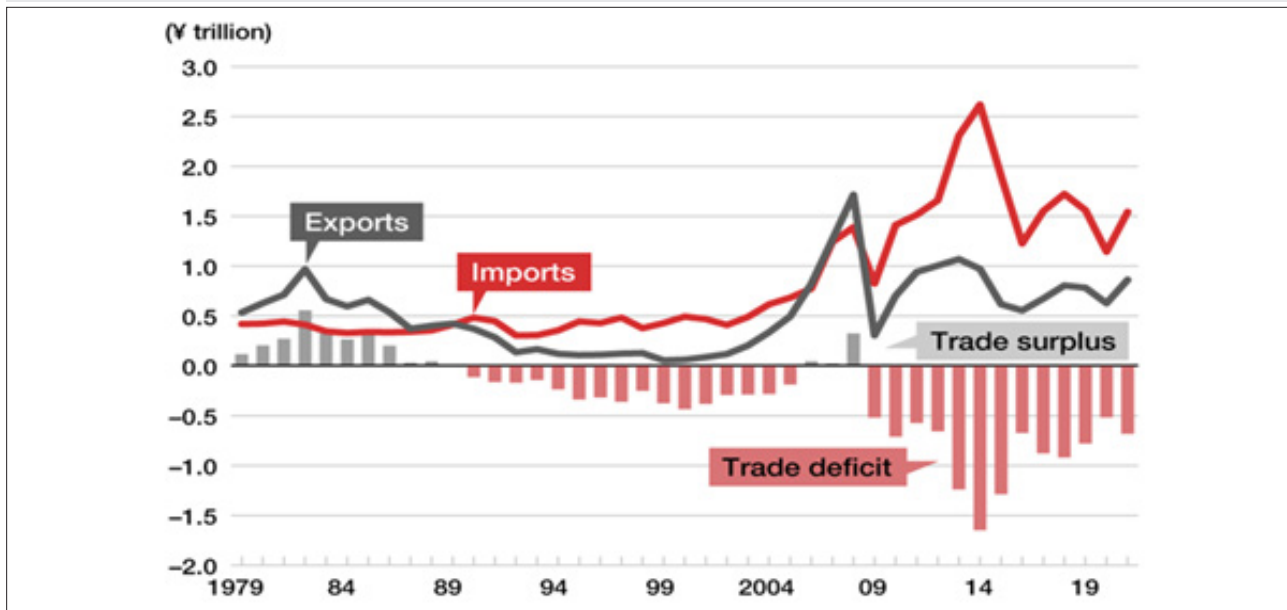

تجارت ژاپن با روسیه در سال ۲۰۲۱

درصد از ارزش کل واردات ژاپن به ارزش ۸۴٫۶ تریلیون ین بوده است. واردات ژاپن از روسیه عمدتاً منابع انرژی، از جمله گاز طبیعی مایع، زغال سنگ و نفت، فلزات غیر آهنی برای مصارف صنعتی و غذاهای دریایی بوده است. ژاپن واردات LNG از روسیه را با شروع عملیات توسعه نفت و گاز ساخالین-۲ در سال ۲۰۰۹ آغاز کرد و سرمایه‌گذاران شامل میتسوبیشی و میتسویی ژاپن بودند. اگرچه ارقام دقیق در هر سال متفاوت است، روسیه به طور تقریبی حدود ۷ تا ۸ درصد از واردات LNG ژاپن را تامین کرده است. بیشترین حجم LNG ژاپن توسط استرالیا تامین می‌شود. از زمانی که ساخالین-۲ در سال ۲۰۰۹ عملیاتی شد، کسری تجاری ژاپن با روسیه افزایش یافته و در سال ۲۰۲۱، به ۶۸۰٫۷ میلیارد ین رسید.

پس از آغاز درگیری روسیه با اوکراین از ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، ژاپن به همراه ایالات متحده، اعضای اتحادیه اروپا و سایر کشورها اقدام به اعمال تحریم‌هایی علیه روسیه کرده است. نگاه آماری به تجارت سال ۲۰۲۱ ژاپن با روسیه نشان می‌دهد بخشی از تقاضای این کشور از گاز طبیعی مایع و دیگر منابع انرژی روسیه تامین شده است. آمار تجارت وزارت دارایی ژاپن نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۱، ارزش واردات ژاپن از روسیه ۳۴٫۸ درصد از سال ۲۰۲۰ بیشتر بوده و به ۱٫۵ تریلیون ین رسیده که این میزان ۱٫۸

تراز تجاری ژاپن با روسیه

اعمال کرده است، اما ارزش کل صادرات این کالاها در سال ۲۰۲۱ تنها ۵۸۴ میلیون ین بوده است که ۰٫۱ درصد از ارزش کلی صادرات را تشکیل می‌دهد.

صادرات ژاپن به روسیه در سال ۲۰۲۱ با ۳۷٫۴ درصد افزایش به ۸۶۲٫۴ میلیارد ین رسید که عمدتاً در قالب خودرو و قطعات خودرو بود. ژاپن تحریم‌هایی را بر صادرات نیمه هادی‌ها و محصولات مرتبط به روسیه

تحولات بازار انرژی

ذخایر استراتژیک نفت در سراسر جهان موافقت کرد. نفت خام WTI با ۸,۸۱ درصد افزایش ۱۰۴,۱۵ دلار در هر بشکه معامله شد که ۱۲ دلار در هفته افزایش یافت. نفت خام برنت نیز ۷,۸۰ درصد افزایش یافت و به ۱۰۵,۶۱ دلار در هر بشکه رسید که تقریباً ۹ دلار در هر بشکه افزایش یافت. تولید نفت خام آمریکا طی سه هفته متوالی ثابت مانده است. در هفته منتهی به ۱۸ فوریه، تولید نفت خام در ایالات متحده در سطح ۱۱,۶ میلیون بشکه در روز بوده است. این میزان نسبت به دوران پیش از همه گیری کرونا ۱,۵ میلیون بشکه در روز کاهش یافته است. API گزارش داد که ذخایر بنزین در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲,۵ میلیون بشکه در مقایسه با هفته گذشته کاهش یافته است.

سطح خود از ژوئیه ۲۰۱۴ رسیده است. میانگین قیمت هر بشکه نفت خام در هفته منتهی به دوشنبه به حدود ۳,۶۱ دلار افزایش یافت و اکنون تقریباً ۰,۹۰ دلار بالاتر از سطح یک سال گذشته است. افزایش شدید قیمت بنزین یکی از بزرگترین عوامل افزایش تورم است. دولت بایدن قصد دارد با آزادسازی نفت خام از ذخایر استراتژیک، افزایش تقاضای بنزین را تامین کند. تحریم های اعمال شده بر روسیه و درگیری این کشور با اوکراین نگرانی ها را در مورد اختلال بیشتر در عرضه جهانی نفت افزایش داده است. بایدن روز سه شنبه به چنین نگرانی هایی پرداخت و گفت که یکی از اهداف آزادسازی ذخایر استراتژیک نفت خام، مقابله با خطر افزایش بیشتر قیمت بنزین است. همچنین این اقدام به کاهش قیمت بنزین در داخل آمریکا کمک می کند. به طور قطع، انتشار ۳۰ میلیون بشکه نفت از سوی ایالات متحده سهم نسبتاً کمی از تولید و تقاضای نفت را جبران خواهد کرد. طبق گزارش اداره اطلاعات انرژی، ایالات متحده در سال ۲۰۲۰ به طور متوسط حدود ۱۸ میلیون بشکه در روز نفت مصرف کرده است و بدان معنی است که آزادسازی جدید اعلام شده کمتر از دو روز تقاضای داخلی را پوشش می دهد.

نفت به ۱۱۰ دلار نزدیکتر می شود، زیرا موسسه نفت آمریکا از کاهش غافلگیرکننده ذخایر گزارش می دهد

ذخایر نفت خام آمریکا از ابتدای سال ۲۰۲۱ حدود ۸۰ میلیون بشکه و از ابتدای سال ۲۰۲۲ حدود ۲۲ میلیون بشکه کاهش یافته است. ذخایر جهانی نفت خام نیز کاهش یافته است و فعالان بازار نگران این موضوع هستند که اگر صادرات نفت خام روسیه با تحریم ها محدود شود، ممکن است باعث کاهش بیشتر سطح ذخایر شود. قیمت نفت خام در روز سه شنبه در آستانه انتشار اطلاعات ذخایر به شدت افزایش یافت، حتی پس از آن که نشست وزیران آژانس بین المللی انرژی با آزادسازی ۶۰ میلیون بشکه از

بایدن اعلام کرد که ایالات متحده آمریکا و ۳۰ کشور دیگر ۶۰ میلیون بشکه نفت آزاد خواهند کرد تا قیمت های فزاینده را کاهش دهند

بایدن روز سه شنبه اعلام کرد که ایالات متحده و سایر متحدانش ۶۰ میلیون بشکه نفت از ذخایر خود را آزاد خواهند کرد. هدف از این اقدام افزایش عرضه نفت و کمک به کاهش قیمت های فزاینده بنزین در سراسر جهان است. ایالات متحده ۳۰ میلیون بشکه از ذخایر خود را آزاد خواهد کرد، اما این بخش کوچکی از ذخایر این کشور است. جو بایدن روز سه شنبه اعلام کرد که ایالات متحده و ۳۰ کشور دیگر ۶۰ میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک برای کمک به مقابله با فشارهای افزایش قیمت گاز آزاد خواهند کرد. وی افزود: آماده ایم تا در صورت لزوم با متحدان خود کارهای بیشتری انجام دهیم. به گفته دفتر مدیریت انرژی فسیلی و کربن آمریکا، این آزادسازی می تواند در کمتر از ۱۳ روز پس از دستور رئیس جمهور انجام شود. این اقدام در حالی صورت می گیرد که قیمت گاز آمریکا به بالاترین

1. The American Petroleum Institute. (API)

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

درگیری روسیه و اوکراین، تضعیف نفوذ ژئوپلیتیکی آمریکا را برجسته می‌کند

هند می‌شود و هند نیز پشتیبان بزرگ برای این کالاها خواهد بود. این بدان معناست که در مواقع بحرانی، مانند آنچه اکنون در اوکراین اتفاق می‌افتد، عرضه انرژی به قدرت‌های غربی در معرض تهدیدات بالقوه ویرانگر قرار نمی‌گیرد. نظیر شرایطی که از قطع گاز روسیه به اروپا ممکن است اتفاق افتد. با تحریم‌های گسترده علیه روسیه، بسیاری از متحدان آمریکا در اروپا برای یافتن منابع انرژی جایگزین تلاش می‌کنند.

همچنین در همان زمان، آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) گزارشی منتشر کرد که نشان می‌دهد هند با سبقت گرفتن از اتحادیه اروپا به عنوان سومین کشور بزرگ جهان، بیشترین سهم از رشد تقاضای انرژی را با ۲۵ درصد در دو دهه آینده خواهد داشت. به طور خاص، انتظار می‌رود مصرف انرژی هند تقریباً دو برابر شود، زیرا تولید ناخالص داخلی این کشور تا سال ۲۰۴۰ بر اساس سناریوی سیاست ملی فعلی آن به ۸٫۶ تریلیون دلار تخمین زده می‌شود. این تعهد به برآوردن تقاضای فزاینده انرژی هند توسط امارات متحده عربی در هفته گذشته و در چارچوب بیانیه چشم انداز مشترک امارات و هند تکرار شد. مشکل ایالات متحده در این مورد و همانطور که اخیراً در تمایل هند به «همگام شدن» با آمریکا و متحدانش در محکومیت حمله روسیه به اوکراین در هفته گذشته تکرار شد، این است که ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه از وضعیت آشفته سیاسی داخلی در ایالات متحده پس از خروج از افغانستان و سپس «پایان مأموریت جنگی» در عراق بهره‌برداری و اقدام به یک معامله بزرگ و گسترده با هند کرد و عملاً دیدگاه واشنگتن در مورد هند را به هم زد.

همانطور که به طور انحصاری مشخص شده است، در اواسط دسامبر ۲۰۲۱، غول نفتی روسیه، روس نفت، قراردادی را با ایندین اویل هند برای عرضه تقریباً ۱۵ میلیون بشکه نفت خام تا پایان سال جاری امضا کرد. این قرارداد اهمیت بیشتری پیدا می‌کند زیرا تنها بخشی از ۲۸ قرارداد سرمایه‌گذاری بین روسیه و هند بود که در سفر اخیر پوتین به هند با نازندرامودی، نخست‌وزیر هند، امضا شد. این قراردادها طیف وسیعی از موضوعات را، از جمله نفت، گاز، پتروشیمی، فولاد، کشتی‌سازی، و علاوه بر آن مسائل نظامی را نیز شامل می‌شود. مودی به طور مشخص گفت: ما تا سال ۲۰۲۵ مقدار ۳ میلیارد دلار تجارت و ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری را با روسیه هدف گذاری کرده ایم.

در حالی که شورای امنیت سازمان ملل متحد به محکومیت حمله روسیه به اوکراین رای داد، تعجب نداشت که چین رای ممتنع داد، اما رای ممتنع از سوی امارات و هند تعجب‌آورتر بود. این رای نشان می‌دهد که توانایی واشنگتن برای مقابله با نفوذ چین و روسیه در خاورمیانه و هند محدود است. کمرنگ شدن نفوذ آمریکا در خاورمیانه نتیجه خروج این کشور از توافق هسته ای ایران، خروج از سوریه و شکست آن در افغانستان است. هفته گذشته امارات و هند، همراه با چین رای ممتنع به قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد دادند. این رای برای محکومیت تجاوز روسیه به اوکراین و درخواست خروج فوری، کامل و بدون قید و شرط نیروهای روسیه از کشور همسایه بود. این وضعیت تغییر در اتحادیه‌های سیاسی جهانی را که زمانی مشخص بود و به دو بلوک قدرت اصلی در جهان تقسیم می‌شد نشان می‌دهد: ایالات متحده و متحدانش از یک سو، و چین، روسیه و متحدانش از سوی دیگر.

هدف روشن و اصلی ایالات متحده از میانجیگری در قراردادهای عادی سازی روابط اسرائیل با کشورهای خاورمیانه و موارد پس از آن، مقابله با نفوذ رو به رشد چین و روسیه در خاورمیانه بود. با این حال، نه تنها امارات متحده عربی در ماه‌های اخیر مشتاق فاصله گرفتن از چین دیدگاه تک‌قطبی نسبت به وفاداری‌های سیاسی جهانی خود بوده است، بلکه اکنون هند، که توسط ایالات متحده به عنوان جایگزینی جهانی برای چین در بازار نفت در نظر گرفته شده بود نیز به این نتیجه رسیده است و از ایفای کامل نقشی که واشنگتن برای آن در نظر گرفته بود عقب نشینی کرد.

مدت کوتاهی پس از اینکه مفهوم قراردادهای عادی سازی روابط بین اسرائیل و تا حد امکان بسیاری از کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا در ایالات متحده به وجود آمد، منابع مختلف در واشنگتن به این موضوع اشاره کردند که هند بازار جدید نفت و گاز این کشور در جهان است. تا آنجا که به خاورمیانه مربوط می‌شود، این دستور شامل فروش نفت و گاز کشورهای حاشیه خلیج فارس عمدتاً به متحدان ایالات متحده از جمله

قیمت نفت قبل از نشست اوپک پلاس با هشدار آژانس بین المللی انرژی در مورد بحران افزایش می‌یابد

قیمت انرژی، فلزات و غلات می‌شود. این امر ایالات متحده و متحدانش را بر آن داشت تا ۶۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک نفت را برای کاهش قیمت‌ها آزاد کنند، اگرچه اقدام مشابه در اواخر سال گذشته تأثیر چندانی نداشت.

نفت خام اورال روسیه با تخفیف بی سابقه ای عرضه شد، اما هیچ پیشنهاد دهنده ای پیدا نکرد. این امر نشان دهنده احتیاط خریداران در هنگام افزایش تحریم‌ها است. در همین حال، جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا با فشار از سوی قانون‌گذاران هر دو حزب برای قطع واردات نفت و گاز از روسیه برای فشار به روسیه مواجه است، که احتمالاً افزایش دیگری برای قیمت‌های جهانی نفت ایجاد می‌کند. تأثیر درگیری روسیه با اوکراین بسیار زیاد بوده است. شرکت‌های بزرگ نفتی مانند بی پی و شل در حال خروج از روسیه هستند، در حالی که بانک‌های سراسر جهان از جمله در سنگاپور، تامین مالی تجارت برای مواد خام را محدود می‌کنند. حتی ساکنان یک مجمع الجزایر کوچک در نزدیکی اسکاتلند مانع از پهلوگیری یک نفتکش روسی شده‌اند.

در حالی که آژانس بین المللی انرژی هشدار داده بود که امنیت جهانی انرژی در پی حمله روسیه به اوکراین در خطر است، نفت رشد قیمت بی امان خود را قبل از نشست اوپک پلاس ادامه داد. معاملات آتی در نیویورک پس از افزایش ۸ درصدی در جلسه قبل، نزدیک به ۱۰۶ دلار در هر بشکه افزایش یافت. فاتح بیرویل، مدیر اجرایی آژانس بین المللی انرژی، روز سه‌شنبه پس از توافق ایالات متحده و دیگر اقتصادهای بزرگ با آزادسازی ذخایر نفت، گفت: وضعیت در بازارهای انرژی بسیار جدی است. اوپک پلاس در اواخر روز چهارشنبه برای بحث در مورد عرضه آوریل تشکیل جلسه می‌دهد، اما با وجود این آشفتگی انتظار می‌رود که افزایش تولید اندکی داشته باشد. دولت‌ها در سراسر جهان با فشار تورمی فزاینده‌ای مواجه هستند، زیرا پیامدهای تحریم‌های روسیه باعث افزایش

تحولات محیط زیست و فناوری

چشم انداز آینده گذار سریعتر به انرژی پاک رقابتی تر است

تجدیدپذیر در عوض سیگنال های مثبتی به بازار ارسال می کند. انرژی های خورشیدی و بادی در حال حاضر ارزان ترین شکل تولید برق جدید در ۹۰ درصد از کشورهای جهان از جمله چین هستند. تنها محدودیت واقعی، زمانی که از تبعات همه گیری کوید و رکود اقتصادی خارج می شویم، توانایی مادر مقیاس بندی و استقرار سریع انرژی های تجدیدپذیر است. هر کشوری سریعتر انرژی های تجدیدپذیر را مستقر کند، در هزینه های انرژی و دیگر هزینه ها صرفه جویی خواهد کرد. از آنجایی که هم انرژی فتوولتائیک خورشیدی (PV) و هم باد خشکی نسبت به ساخت نیروگاه های جدید زغال سنگ و گاز ارزان تر هستند، هیچ کشوری نباید نیروگاه های جدید زغال سنگ یا گاز بسازد. انرژی های تجدیدپذیر اقتصادی ترین گزینه برای پاسخگویی به تقاضای فزاینده برق چین است. انتظار می رود در آینده قیمت سوخت زغال سنگ و گاز نسبتاً بالا بماند و افزایش مالیات کربن، سوخت های فسیلی را گران تر خواهد کرد. علاوه بر این، هزینه های تامین مالی نیروگاه های سوخت فسیلی به دلیل نگرانی سرمایه گذاران در مورد انتشار کربن و خطرات زیست محیطی افزایش می یابد، زیرا موسسات مالی به طور فزاینده ای خطرات آب و هوایی را در مجموعه های خود در نظر می گیرند. بنابراین، سرمایه گذاری در انرژی های تجدیدپذیر و حذف تدریجی زغال سنگ نه تنها راهی برای کربن زدایی می شود، بلکه به یک راه حل صرفه جویی در هزینه و پول تبدیل می شود. چین با تعهد به پایان دادن به سرمایه گذاری در نیروگاه های زغال سنگ خارج از کشور در مسیر درستی حرکت می کند. در بلندمدت، چین قصد دارد تا سال ۲۰۶۰ حدود ۸۰ درصد انرژی مصرفی خود را از سوخت های غیر فسیلی تامین کند. اهدافی مانند این نشان دهنده علاقه چین به پیشرو بودن در گذار انرژی است.

شیانگ وان بزرگ در رتبه پنجم قرار دارند. مدل Wuling Mini EV برای سرمایه گذاری مشترک SGMW چیزی شبیه به تیری در تاریکی بود، زیرا تا زمان عرضه این مدل خودروهای برقی شهری به شدت به یارانه ها برای موفقیت وابسته بودند، اما این مدل به یک موفقیت سریع تبدیل شد، در حالی که در ابتدا به عنوان یک پشتوانه اعتبار در نظر گرفته شده بود، ولی در نهایت در دسته خودروهای شهری انقلابی ایجاد کرد. فروش آن در ژانویه به ۲۶۶۸۲ دستگاه رسید که کاهش ۱۰۰۰۰ واحدی نسبت به ۱۲ ماه قبل داشت، اما همچنان در صدر فروش قرار دارد. با نگاهی به رتبه بندی تولیدکنندگان، BYD با سهم شگفت انگیز ۲۴٫۹٪ بالاتر از بقیه قرار گرفت. پس از آن با تفاوت زیاد SGMW در رتبه بعد با ۸٫۵ درصد و برای کسب رتبه های بعدی رقابت بین چری (۵٫۳٪)، تسلا (۵٫۲٪)، SAIC (۴٫۵٪)، و GAC (۴٫۳٪) است.

این متن برگرفته از سخنان ژول کورتن هورست مدیر شناخته شده در زمینه مسائل انرژی جهانی و تغییرات آب و هوایی است. یکی از قابل توجه ترین نتایج کنفرانس آب و هوایی سازمان ملل متحد (COP۲۶) در اواخر سال گذشته در گلاسکو، سیگنالی بود که درباره پایان دوران سوخت های فسیلی ارسال کرد. برای اولین بار، متن پیمان جهانی آب و هوا خواستار حذف تدریجی یارانه های انرژی زغال سنگ و سوخت های فسیلی است. همه کشورهای عضو کنوانسیون با این هدف موافقت کردند. با توجه به تغییراتی که در حال حاضر در اقتصاد انرژی، فناوری و شتاب بازار در سطح جهانی شاهد هستیم، کشورهایی که گذار خود را به سمت آینده انرژی بدون کربن سرعت می بخشند، رشد اقتصادی و رقابت جهانی خود را ارتقا خواهند داد. چین آماده است تا یک رهبر اساسی و ذینفع در این انتقال باشد. ما انتقال به انرژی پاک را تشویق می کنیم. استفاده گسترده چین از انرژی های تجدیدپذیر، از جمله باد فراساحلی را که چین رکوردهای جهانی آن را در سال ۲۰۲۱ پشت سر گذاشت، تحسین می کنیم. همچنین به دلیل بیش از ۳ میلیون خودروی الکتریکی جدید فروخته شده در سال ۲۰۲۱ و حدود ۸۰۰ هزار ایستگاه شارژ برای استفاده عمومی در پایان سال ۲۰۲۰، علیرغم ادعاهای نادرست و گمراه کننده مبنی بر اینکه انتقال انرژی پاک باعث نوسانات در بخش گاز و برق و تورم می شود، این هزینه های سوخت های فسیلی است که مسئول افزایش قبوض برق برای مصرف کنندگان در سراسر جهان است. اقتصاد انرژی های

رونق بازار خودروهای برقی چین و سهم ۱۷ درصدی از بازار در ژانویه

پس از اوج فروش در دسامبر، انتظار کاهش فروش در ژانویه وجود داشت، ولی در ژانویه فروش حدود ۳۷۲ هزار خودروی برقی ثبت شد که یک جهش چشمگیر ۱۱۵ درصدی نسبت به سال پیش از آن بود. در آغاز سال جدید سهم خودروی PHEV به ۱۷٪ (۱۳٪) BEV) شد، که در حال حاضر یک پله بالاتر از ۱۵٪ در سال ۲۰۲۱ است، بنابراین اگر اتفاق غیرمنتظره ای رخ ندهد، ممکن است شاهد عبور سهم از ۲۰ درصد باشیم. با روند فعلی بازار خودروهای برقی چین، ۵ خودروی برتر ماه گذشته شامل خودروی کوچک ۴ صندلی Wuling Mini EV در صدر، پس از آن BYD و سپس تسلا مدل Y و سپس لی

اقتصاد انرژی

چشم انداز انرژی چین در سال ۲۰۲۲

داود کیانی

الف) بیان مسئله:

چین یکی از بزرگترین اقتصادهای جهان است. در سال ۲۰۲۱ چین تقریباً به صورت میانگین روزانه بیش از ۱۰ میلیون بشکه واردات نفت داشته است. اداره کل گمرک چین نشان می‌دهد واردات نفت بزرگ‌ترین واردکننده نفت خام دنیا تا ۵۱۲/۹۸ میلیون تن معادل ۱۰/۲۶ میلیون بشکه در روز پایین آمده است. این رقم در سال ۲۰۲۰ برابر با ۵۴۲/۳۹ میلیون تن بود. در این بین، واردات گاز طبیعی چین که شامل واردات از طریق خط لوله و همچنین واردات گاز طبیعی مایع می‌شود، در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۲۰، ۱۹/۹ درصد افزایش داشته و به رکورد ۱۲۱/۳۶ میلیون تن رسیده است.

چین به عنوان، بزرگترین مصرف کننده انرژی جهان، توانست در سال ۲۰۲۱ تولید ناخالص داخلی خود را ۸/۱ درصد افزایش دهد. بر اساس برآوردهای اولیه به دلیل رشد ۵ درصدی تقاضای انرژی نهایی که ناشی از رشد چشمگیر ۱۰ درصدی مصرف برق بود، تقاضای انرژی این کشور سریعتر از حد انتظار رشد کرد. در حالی که چین تولید نفت و گاز را افزایش داد، به دلیل رشد دوچندان تقاضا و افزایش واردات از افزایش قیمت جهانی انرژی در امان نبود. این کشور جزئیات و برنامه‌های اقدام بیشتری را برای به حداکثر رساندن انتشار کربن قبل از سال ۲۰۳۰ منتشر کرده است، اما متعادل کردن اهداف انرژی در کوتاه مدت هنوز چالش برانگیز است. با آغاز سال ۲۰۲۲، بازارهای انرژی چین را مورد بررسی قرار داده و روندهایی را که بر تقاضا و عرضه انرژی تاثیر گذار هستند و از عدم قطعیت‌های اصلی تأثیر می‌پذیرند، مورد توجه قرار خواهیم داد. طبق پیش بینی بانک جهانی، تولید ناخالص داخلی چین در سال ۲۰۲۲ از ۸/۱ درصد به ۵/۴ درصد کاهش می‌یابد که یکی از کندترین سرعت‌های رشد اقتصادی برای چین از سال ۱۹۹۰ است (زمانی که اقتصاد این کشور به دلیل تحریم‌های بین‌المللی در سال ۱۹۸۹، به میزان ۳/۹ درصد رشد پیدا کرد).

موسسه تحقیقاتی وود مکنزی پنج پارامتر کلیدی را برای تحلیل وضعیت چین ارائه کرده است. موضوعاتی که به اقتصاد این موسسه چشم انداز انرژی چین را در سال ۲۰۲۲ شکل خواهد داد. این پارامترها شامل: (۱) رشد اقتصادی، (۲) ثبات در قیمت‌های انرژی، (۳) گذار انرژی، (۴) اهداف کنترل دوگانه و (۵) روابط با ایالات متحده، می‌باشند.

ب) تحلیل و ارزیابی:

۱- رشد اقتصادی چین

طبق تحلیل وود مکنزی، کاهش پیش بینی شده در تولید ناخالص داخلی چین از ۸/۱ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۵/۴ درصد در سال ۲۰۲۲، رشد کلی تقاضای انرژی این کشور در سال ۲۰۲۲ را تحت فشار قرار خواهد داد. برنامه مقابله با کووید در چین یکی از بزرگترین عدم قطعیت‌هایی است که بر اقتصاد و تقاضای انرژی آن تأثیر می‌گذارد. فرض اصلی بر این است که محدودیت‌های کووید تا بیستمین کنگره ملی حزب کمونیست در نوامبر همچنان سخت‌گیرانه باشند. محدودیت‌های سفر قبل و در طول بازی‌های المپیک زمستانی و کنگره حزب افزایش می‌یابد که بر تقاضای بنزین و سوخت جت تأثیر مثبت خواهد داشت. با این حال، در صورت شیوع مجدد منطقه‌ای، انتظار می‌رود دولت چین محدودیت‌هایی را اعمال کند که منجر به کاهش تقاضای انرژی خواهد شد. به اعتقاد وود مکنزی شرایط حاضر به طور کلی چین را به گسترش فعالیت‌های صنعتی خود برای پاسخگویی به تقاضای رو به رشد سوق می‌دهد، حرکتی که منجر به افزایش تقاضای انرژی نیز می‌شود. انتظار می‌رود پروژه‌های انرژی فهرست شده در چهاردهمین برنامه پنج‌ساله این کشور، بودجه‌ای از دولت برای اجرا دریافت کنند، زیرا چین قصد دارد اقتصاد خود را احیا کند.

نکته مثبت این است که دولت چین در نظر دارد با اجرای پروژه‌های بزرگ در برنامه پنج ساله چهاردهم از سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی حمایت کند. برنامه‌های ساخت و ساز بخش ساختمان چین در سال ۲۰۲۲ نسبت به تقاضای اولیه مسکن به میزان ناچیزی کاهش خواهد یافت. برای کاهش ریسک فعالان این بخش، تامین مالی به سمت بازار املاک تا پایان سال گذشته کاهش یافت. انتظار می‌رود این روند در سال ۲۰۲۲ نیز ادامه یابد. در نتیجه، ما انتظار سقوط بازار ملک را در سال جاری نداریم.

۲- ثبات قیمت انرژی

به اعتقاد وود مکنزی، افزایش قیمت گاز و نفت در سطح جهانی و قیمت زغال سنگ در سطح محلی در سال ۲۰۲۱ منجر به توسعه و اجرای سیاست‌هایی از سوی دولت چین شده است که امنیت انرژی را در کوتاه مدت تضمین می‌کند. در سال ۲۰۲۱، چین با واردات ۳۶۶ میلیارد دلار به دلیل افزایش قیمت گاز و نفت، ۵۰ درصد افزایش واردات انرژی را ثبت کرد. در نتیجه، انتظار می‌رود این کشور تلاش کند وابستگی خود به واردات نفت و گاز را کاهش دهد تا از تأثیر نوسانات قیمت‌های جهانی بر اقتصاد خود جلوگیری کند.

کمبود زغال سنگ و افزایش قیمت‌ها در سه ماهه دوم و سوم سال ۲۰۲۱ منجر به قطع برق و کاهش رشد اقتصادی در چین شد. چنین رویدادهایی چین را وادار کرد تا تولید زغال سنگ محلی خود را برای پاسخگویی به تقاضا گسترش دهد که منجر به کاهش قیمت زغال سنگ در پایان سال ۲۰۲۱ شد. وود مکنزی پیش‌بینی می‌کند که قیمت زغال سنگ در سال ۲۰۲۲ به کاهش خود ادامه دهد و انتظار می‌رود میانگین قیمت تک‌محموله زغال سنگ از حدود ۱۰۰۰ یوان در تن در سال ۲۰۲۱ به ۷۳۰ یوان در هر تن در سال ۲۰۲۲ کاهش یابد. با این حال، قیمت کلی برق برای بخش‌های صنعتی علیرغم کاهش قیمت‌های تک‌محموله زغال سنگ به دلیل آزادسازی قیمت برق افزایش خواهد یافت (قیمت‌های برق در ساعت اوج بیش از ۵۰ درصد در مقایسه با قیمت پایه برق افزایش می‌یابد)، که طبعاً اجازه خواهد داد فشار تورم در سطح صنعتی به مصرف‌کنندگان منتقل شود.

۳- گذار انرژی

انتظار می‌رود گذار انرژی در سال ۲۰۲۲ شتاب بیشتری به دست آورد، زیرا هم دولت و هم بازیگران بخش انرژی به دنبال توسعه و اجرای استقرار انرژی‌های تجدیدپذیر، اقدامات کاهش مصرف زغال سنگ و راه‌هایی برای افزایش سهم گاز در ترکیب انرژی مصرفی هستند.

مدیر تحقیقات بخش گاز و LNG آسیا پسفیک، Miaoru Huang گفت: «چین ممکن است به تثبیت عرضه زغال سنگ در کوتاه مدت متوسل شده باشد و متعادل کردن اهداف انرژی جایگزین هنوز چالش برانگیز است، اما این بدان معنا نیست که از اهداف بلندمدت تغییر آب و هوا دور می‌شود. چین قرار است در سال ۲۰۲۲ سرعت پذیرش فناوری‌های بالغ را افزایش دهد.

افزایش قیمت مواد خام مورد نیاز نیز در سال ۲۰۲۱ بر سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر، به ویژه انرژی خورشیدی تأثیر گذاشته است. با این حال، هزینه‌های تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر چین به دلیل ظرفیت تولید داخلی بزرگ زنجیره تامین و تقاضای بالا برای انرژی‌های تجدیدپذیر در سطح جهانی رقابتی باقی می‌ماند.

اگرچه فشار قیمت ناشی از مواد خام ادامه خواهد داشت، انتظار می‌رود قیمت توربین‌های بادی چین در سال جاری ۲۰ درصد کاهش یابد. قیمت مازول‌های خورشیدی نیز از ابتدای سال ۲۰۲۲ کاهش داشته است، که به کاهش ۸ تا ۱۰ درصدی هزینه‌های تجدیدپذیر کمک می‌کند.

انرژی‌های تجدیدپذیر در طول دوره برنامه پنج‌ساله چهاردهم (۲۰۲۱-۲۰۲۵) رشد قابل توجهی را نشان خواهند داد و بیش از ۵۰ درصد از ظرفیت‌های جدید اضافه شده را تشکیل می‌دهند. وود مکنزی معتقد است چین می‌تواند در سال ۲۰۲۲ نزدیک به ۱۲۰ گیگاوات ظرفیت جدید خورشیدی و بادی اضافه کند که ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته بیشتر است.

انتظار می‌رود فروش خودروهای الکتریکی (EV) چین در سال ۲۰۲۲ به ۴/۸ میلیون دستگاه برسد که بیش از ۲۰ درصد از کل فروش خودروهای جدید بوده و نسبت به فروش خودروهای برقی در سال گذشته ۴۵ درصد افزایش خواهد داشت. به این ترتیب، این کشور به هدف سال ۲۰۲۵ خود دست یافته است که بنا دارد ۲۰ درصد از کل فروش خودرو را به خودروهای برقی اختصاص دهد. علیرغم حذف تدریجی یارانه، چین با موفقیت به رشد خودروهای برقی مبتنی بر بازار از طریق انواع مدل‌ها با قیمت‌های متفاوت دست یافته است.

در سال ۲۰۲۱، چین طرح ملی تجارت انتشار گازهای گلخانه‌ای خود (ETS) را راه‌اندازی کرد که بخش انرژی حرارتی را پوشش می‌دهد. این طرح ممکن است در سال ۲۰۲۲ به تولیدکنندگان مصالح ساختمانی و فلزات غیرآهنی نیز گسترش یابد. در همین حال، بازار همچنین انتظار دارد که تخصیص سهمیه به بخش تولید حرارتی محدودتر شود، زیرا دولت به دنبال افزایش عوارض ایجاد آلودگی است. با گسترش مورد انتظار ETS ملی، تایید پروژه‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تایید شده چین ممکن است از سر گرفته شود، اما هنوز هیچ جدول زمانی رسمی برای آن اعلام نشده است.

۴- اهداف کنترل دوگانه

انتظار می‌رود طرح «کنترل دوگانه» که توسط چین برای کاهش تأثیر تغییر قیمت‌های انرژی در سطح جهانی بر اقتصاد این کشور اتخاذ شد، به عنوان یک ابزار سیاستی کلیدی برای ارتقای بهره‌وری انرژی و هدایت بازسازی اقتصادی باقی بماند.

چین تلاش می‌کند از نیروهای بازار برای دستیابی به اهداف «کنترل دوگانه» خود برای محدود کردن شدت انرژی و مصرف انرژی استفاده کند. با این حال، این بدان معناست که قیمت مواد خام در سال ۲۰۲۲ همچنان به افزایش خود ادامه خواهد داد زیرا بخش‌های انرژی بر بیشتر در بالادست زنجیره تامین هستند. علاوه بر این، آزادسازی قیمت برق اکنون اجازه می‌دهد تا فشار

۱-طبق نظر موسسه تحقیقاتی وود مکنزی در سال ۲۰۲۲ رشد اقتصادی چین از ۸/۱ درصد به ۵/۴ درصد کاهش خواهد یافت، پس تقاضای واردات نفت این کشور کاهش پیدا خواهد کرد. ۲-انتظار می رود چین وابستگی خود به واردات نفت و گاز را کاهش دهد تا از تأثیر نوسانات قیمت های جهانی بر اقتصاد خود جلوگیری کند. یکی از این راهکارها در این مسیر سرمایه گذاری و استفاده بیشتر از زغال سنگ است که کاهش قیمت زغال سنگ را به دنبال خواهد داشت.

۳-انتظار می رود دولت چین در سال جاری قیمت توربین های بادی را ۲۰ درصد و قیمت ماژول های خورشیدی را نیز کاهش دهد که به کاهش ۸ تا ۱۰ درصدی هزینه های تولید انرژی تجدیدپذیر کمک می کند. وود مکنزی معتقد است چین می تواند در سال ۲۰۲۲ نزدیک به ۱۲۰ گیگاوات ظرفیت جدید خورشیدی و بادی اضافه کند که ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته بیشتر است. انتظار می رود فروش خودروهای الکتریکی (EV) چین در سال ۲۰۲۲ به ۴/۸ میلیون دستگاه برسد که بیش از ۲۰ درصد از کل فروش خودروهای جدید این کشور را نشان می دهد و نسبت به فروش خودروهای برقی در سال گذشته ۴۵ درصد افزایش داشته است.

۴-روابط تجاری چین و آمریکا بر اساس تعرفه های تجاری بین دو کشور است. تعرفه های بین ایالات متحده و چین هنوز به طور قابل توجهی بالاتر از سطح قبل از سال ۲۰۱۸ است و تعرفه های بالاتر هزینه ها را برای شرکت ها و مصرف کنندگان آمریکایی افزایش می دهد، زیرا آنها مجبور به افزایش واردات از چین هستند. به اعتقاد وود مکنزی، همکاری در زمینه تامین گاز طبیعی مایع و کاهش تغییرات آب و هوایی که در اجلاس COP۲۶ نوامبر در گلاسکو برگزار شد، راه را برای مذاکرات جدید برای مشارکت بین دو کشور هموار خواهد کرد. با توجه به نیاز چین به تامین ال ان جی و داشتن ظرفیت مازاد مایع سازی آمریکا، شرکت های چینی در سال ۲۰۲۱ هفت قرارداد خرید ال ان جی با تامین کنندگان آمریکایی امضا کردند که بیشترین حجم قرارداد سالانه معادل ۱۰/۵ میلیون تن در سال یا مجموع حجم حدود ۱۷۰ میلیون تن بود. تجارت ال ان جی و کمک به کاهش تغییرات آب و هوایی احتمالاً برخی از معدود زمینه های مثبت در روابط ایالات متحده و چین و مذاکرات تجاری گسترده تر است.

۵-با توجه به نظریه وود مکنزی و کاهش رشد اقتصادی چین و به تبع آن مصرف کمتر انرژی، می توان گفت چین از واردات انرژی یعنی نفت خود می کاهد. در نتیجه می توان تحلیل نمود با توجه به کاهش و تقلیل واردات نفت چین یکی از کشورهای هدف جمهوری اسلامی ایران است. پس چین از ایران نفت کمتری وارد خواهد نمود و سطح صادرات نفتی ایران به چین ممکن تحت تاثیر قرار گیرد و کاهش یابد. البته فاکتورهای دیگر در این بین موثر می باشد.

تورمی بخش صنعت به مصرف کنندگان منتقل شود. در واقع، شاخص قیمت مصرف کننده از اکتبر گذشته شروع به افزایش کرده است و ما انتظار داریم که در سال ۲۰۲۲ همچنان بالا بماند. در سپتامبر ۲۰۲۱، قیمت های بالای زغال سنگ همراه با اهداف «کنترل دوگانه» منجر به قطع برق در مقیاس وسیع، اختلال در فعالیت های صنعتی و تحت تاثیر قرار گرفتن زنجیره های تامین جهانی شد. از آن زمان، دولت اقداماتی را برای کاهش قیمت زغال سنگ و تعدیل طرح «کنترل دوگانه» به انجام رسانده است. طرح «کنترل دوگانه» یک ابزار سیاستی کلیدی برای ارتقای بهره وری انرژی و هدایت بازسازی اقتصادی باقی خواهد ماند. با نظارت و بررسی منظم پیشرفت آن، دولت تغییراتی را در این طرح برای ایجاد انعطاف پذیری بیشتر در ارزیابی مصرف سالانه انرژی اعلام کرده است.

۵-روابط چین و ایالات متحده

ابهامات زیادی در مورد روابط چین و آمریکا وجود دارد، اما نشانه هایی از شروع مثبت وجود دارد. با پایان یافتن مرحله اول توافق تجاری آمریکا و چین، همه نگاه ها به مذاکره برای یک توافق جدید دوخته شده است. فاز یک توافق تجاری، هدف آمریکا برای کاهش مازاد تجاری چین را برآورده نکرد. تعرفه های بین ایالات متحده و چین هنوز به طور قابل توجهی بالاتر از سطح قبل از سال ۲۰۱۸ است و تعرفه های بالاتر هزینه ها را برای شرکت ها و مصرف کنندگان آمریکایی افزایش می دهد، زیرا آنها مجبور به افزایش واردات از چین هستند و زنجیره تامین در بقیه جهان به شدت به دلیل همه گیری مختل شده است.

به گفته وود مکنزی، همکاری در زمینه کاهش تغییرات آب و هوایی که در اجلاس COP۲۶ نوامبر در گلاسکو برگزار شد، راه را برای مذاکرات جدید و مشارکت بین دو کشور هموار خواهد کرد. در جریان COP۲۶ نوامبر گذشته، چین و ایالات متحده یک بیانیه مشترک در مورد اقدامات آب و هوایی ارائه کردند. با توجه به نیاز چین به تامین ال ان جی و داشتن ظرفیت مازاد مایع سازی آمریکا، شرکت های چینی در سال ۲۰۲۱ هفت قرارداد خرید ال ان جی با تامین کنندگان آمریکایی امضا کردند که بیشترین حجم قرارداد سالانه معادل ۱۰/۵ میلیون تن در سال یا مجموع حجم حدود ۱۷۰ میلیون تن بود. تجارت ال ان جی و رسیدگی به تغییرات آب و هوایی احتمالاً برخی از معدود زمینه های مثبت در روابط ایالات متحده و چین و مذاکرات تجاری گسترده تر است. احتمال کاهش تعرفه ها بین آمریکا و چین از منظر اقتصادی در حال افزایش است. اما به هر حال موانع جدی در توافق جدید آمریکا و چین نیز وجود دارد.

(ج) نقطه نظر کارشناسی:

بازار انرژی

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲

آغاز تهاجم روسیه به اوکراین و افزایش تنش‌ها در شرق اروپا

مهدی یوسفی

در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ قیمت نفت خام‌های شاخص روند صعودی داشت. سبداوپک با ۳ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل در سطح ۹۷/۲۵ دلار در بشکه قرار گرفت و متوسط هفتگی نفت برنت موعدهار با ۲/۶ درصد افزایش به ۱۰۰/۹۳ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام دویی در بازار تک محموله با ۴/۲ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل به ۹۵/۷۸ دلار در بشکه رسید. در همین دوره زمانی قیمت نفت خام وست تگزاس با ۰/۴ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۹۲/۳۹ دلار در بشکه رسید.

در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ قیمت نفت خام‌های شاخص روند صعودی داشت. سبداوپک با ۳ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل در سطح ۹۷/۲۵ دلار در بشکه قرار گرفت و متوسط هفتگی نفت برنت موعدهار با ۲/۶ درصد افزایش به ۱۰۰/۹۳ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام دویی در بازار تک محموله با ۴/۲ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل به ۹۵/۷۸ دلار در بشکه رسید. در همین دوره زمانی قیمت نفت خام وست تگزاس با ۰/۴ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۹۲/۳۹ دلار در بشکه رسید.

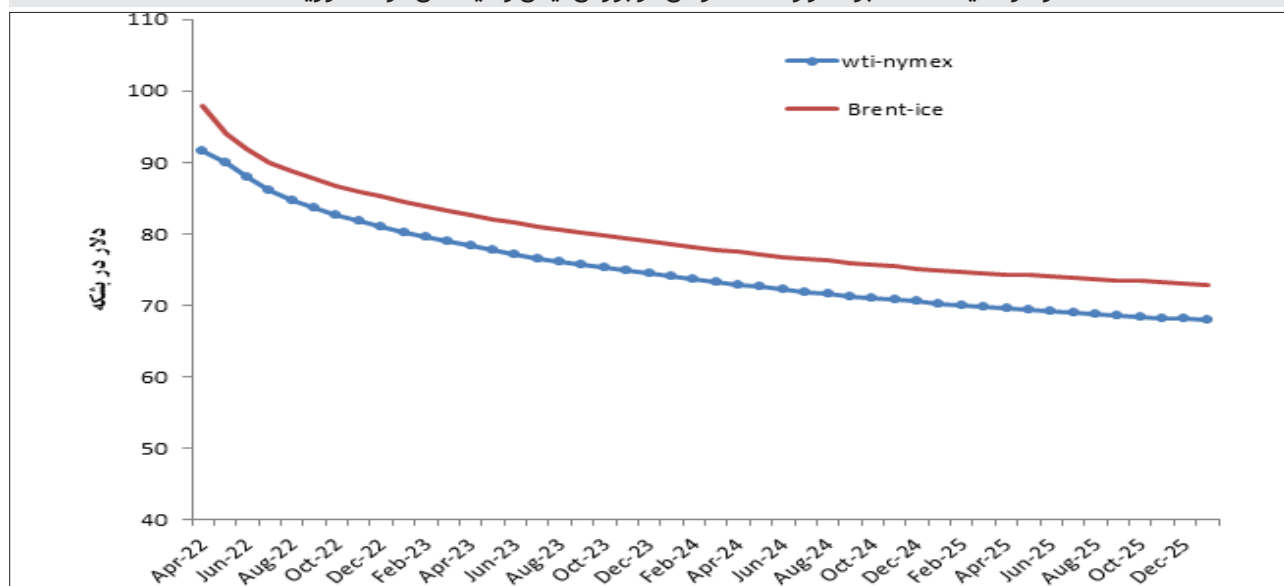
جدول ۱. تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص (دلار در بشکه)

هفته	سبداوپک	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)
هفته منتهی به ۲۸ ژانویه ۲۰۲۲	۸۹٫۰۱	۱٫۳	۸۶٫۳	۰٫۵	۹۰٫۶۳	۱٫۵
هفته منتهی به ۴ فوریه ۲۰۲۲	۹۰٫۸۹	۲٫۱	۸۹٫۴۴	۳٫۶	۹۳٫۸۵	۳٫۶
هفته منتهی به ۱۱ فوریه ۲۰۲۲	۹۲٫۶۵	۱٫۹	۹۰٫۶۶	۱٫۴	۹۶٫۸۲	۳٫۲
هفته منتهی به ۱۸ فوریه ۲۰۲۲	۹۴٫۴۳	۱٫۹	۹۲٫۸	۲٫۴	۹۸٫۳۵	۱٫۶
هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲	۹۷٫۲۵	۳	۹۲٫۳۹	۰٫۴-	۱۰۰٫۹۳	۲٫۶

در ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۹۷/۹۳ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۵/۴۰ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست که رشد تقاضا بیش از رشد عرضه است و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

در ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۹۷/۹۳ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۵/۴۰ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست که رشد تقاضا بیش از رشد عرضه است و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲۵ فوریه ۲۰۲۲

ماهانه ۴۰۰ هزار بشکه در روز برای ماه مارس ۲۰۲۲ ادامه دهند. جلسه بعدی اوپک در ۲ مارس برگزار می‌شود و پیش‌بینی می‌شود که اوپک پلاس برنامه افزایش تولید خود را برای ماه آوریل تسریع نکند.

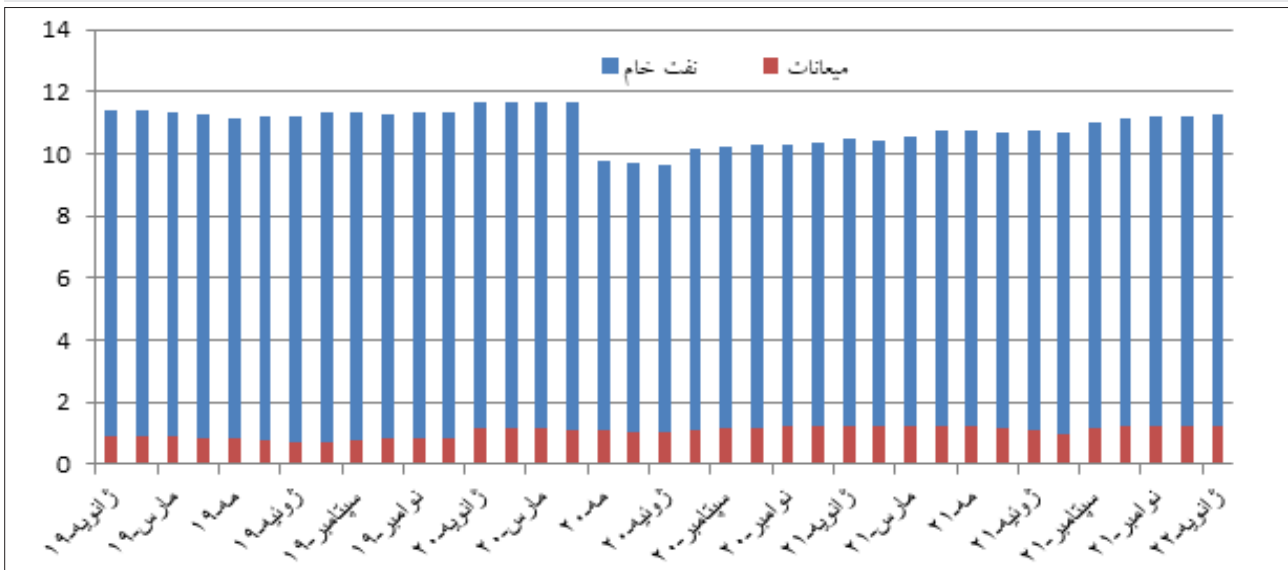
۲. افزایش تنش بین روسیه و غرب در مورد مسئله اوکراین و نگرانی نسبت به قطع عرضه نفت روسیه؛ روسیه بعد از به رسمیت شناختن استقلال دو منطقه دونتسک و لوهانسک، تهاجم نظامی خود را به اوکراین آغاز کرد.

در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف‌کننده و تقویت‌کننده اشاره می‌شود.

تقویت‌کننده:

۱. ادامه سیاست اوپک پلاس مبنی بر عدم تغییر در برنامه افزایش تولید؛ در جلسه اوپک پلاس که در ۲ فوریه ۲۰۲۲ برگزار شد، توافق شد که همچنان به برنامه افزایش تولید

نمودار ۲. تولید ماهانه نفت خام و میعانات گازی روسیه (میلیون بشکه در روز)

روز کمتر بود. بالاترین سطح هفتگی تولید مربوط به ۱۳ مارس ۲۰۲۰ با ۱۳/۱ میلیون بشکه در روز است که تولید کنونی هنوز ۱/۵ میلیون بشکه کمتر از آن است؛

۷. کاهش ظرفیت مازاد تولید همزمان با افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیک در شرق اروپا؛

۸. بالا بودن قیمت گاز طبیعی و ادامه استفاده از فرآورده‌های نفتی نظیر نفت کوره، گازوئیل و پروپان به جای گاز طبیعی؛

۹. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد در هفته منتهی به ۱۸ فوریه ذخیره‌سازیهای بنزین در آمریکا با ۰/۶ میلیون بشکه کاهش به ۲۴۶/۵ میلیون بشکه رسید. علاوه بر این ذخیره‌سازیهای فرآورده‌های میان تقطیر نیز با ۰/۶ میلیون بشکه کاهش به ۱۱۹/۷ میلیون بشکه رسید؛

۱۰. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد در هفته منتهی به ۱۸ فوریه ذخیره‌سازیهای نفت خام در منطقه کوشینگ اوکلاهاما با ۲/۰۴۹ میلیون بشکه کاهش به ۲۳/۷۷۸ میلیون بشکه رسید؛

۱۱. نگرانی نسبت به حملات سایبری روسیه و گروه‌های باجگیر به تاسیسات نفتی در اروپا و آمریکا؛

۳. رشد بالای تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲؛ برآورد سازمان اوپک، اداره اطلاعات انرژی آمریکا و آژانس بین‌المللی انرژی از میزان رشد تقاضا برای سال ۲۰۲۲ به ترتیب ۴/۱۵، ۳/۵۴ و ۳/۲۳ میلیون بشکه در روز است.

۴. ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده؛ بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اوپک پلاس در ماه ژانویه ۹۰۰ هزار بشکه در روز کمتر از سطح تولید توافق شده تولید کرده است.

۵. کاهش نگرانی نسبت به تاثیرگذاری سویه امیکرون بر تقاضای نفت؛ گزارشات بیانگر آنست که این سویه اگرچه سرعت سرایت بالایی دارد اما علائم خفیف تری دارد و قدرت کشندگی آن کمتر از سویه‌های قبلی است و دوره بیماری نیز کوتاه تر است.

۶. کند شدن روند افزایشی تولید نفت خام آمریکا؛ بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۱۸ فوریه تولید نفت خام این کشور ۱۱/۶ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به هفته منتهی به ۱۱ فوریه تغییری نداشت، اما نسبت به هفته ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ حدود ۲۰۰ هزار بشکه در

تضعیف کننده:

۱. نگرانی نسبت شیوع موج‌ها و سویه‌های جدید ویروس کرونا و تاثیرگذاری بر روند در حال رشد تقاضای نفت؛
۲. ادامه مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه E+1؛ ایران و قدرت‌های غربی از ۸ فوریه در وین درگیر مذاکرات بوده‌اند و اظهارات اخیر مقامات هر دو طرف حاکی از نزدیک شدن به توافق است؛
۳. ادامه برداشت از ذخایر استراتژیک؛ آمریکا اعلام کرد که برای برداشت بیشتر نفت از ذخایر استراتژیک مشغول رایزنی با متحدان خود می‌باشد؛
۴. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۸ فوریه ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۵/۹۸۳ میلیون بشکه افزایش یافته است. در حالیکه پیش بینی می‌شد که ۷۵۰ هزار بشکه افزایش یابد. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۸ فوریه ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا با ۴/۵۱۴ میلیون بشکه افزایش به ۴۱۶/۰۲۲ میلیون بشکه رسید. با این حال ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام آمریکا حدود ۹ درصد کمتر از میانگین پنج سال گذشته است؛
۵. در هفت روز منتهی به ۲۲ فوریه خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس به مقدار ۲۰۲۱۸ قرارداد کاهش یافت و به ۲۳۳۲۳۷ قرارداد رسید؛
۶. در هفته منتهی به ۲۵ فوریه ۲۰۲۲ تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۲ دکل افزایش نسبت به هفته قبل به ۵۲۲ دکل رسید؛
۷. تقویت ارزش دلار؛ شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۸ فوریه ۹۵/۹۷ بود که در هفته منتهی به ۲۵ فوریه به ۹۶/۳۹ رسید؛
۸. تحریم‌های اعلام شده توسط کشورهای غربی علیه روسیه بعد از حمله این کشور به اوکراین به طور مستقیم صادرات نفت، گاز و فرآورده این کشور را هدف قرار نداده است و جو بایدن نیز اعلام کرد که آمریکا در حال حاضر هیچ طرحی برای هدف تحریم قرار دادن بخش انرژی روسیه ندارد؛
۹. بر اساس ارزیابی پلاتس بحران اوکراین میتواند حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز تقاضای جهانی را برای سال ۲۰۲۲ را کاهش دهد.

سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

بررسی جایگاه صادرکنندگان نفت به کره جنوبی در سال ۲۰۲۱

ندا علم‌الهدی

مقدمه:

کره جنوبی، چهارمین واردکننده نفت خام جهان پس از چین، ایالات متحده آمریکا و هند، شاهد کاهش ۱٫۶ درصدی (۴۲۰۰۰ بشکه در روز) در واردات نفت خام خود بود که به کمترین میزان در ۷ سال گذشته یعنی ۲٫۶۱۶ میلیون بشکه در روز برای سال ۲۰۲۱ رسید. ماه‌های اخیر نشانه‌هایی از بازگشت از رکود کووید را نشان داده است. حجم واردات سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۱ با ۲٫۷۱۹ میلیون بشکه در روز، ۷ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت که بالاترین رقم فصلی از سه ماهه سوم ۲۰۲۰ بوده است، در حالی که ۲٫۷۵۷ میلیون بشکه در روز در ماه دسامبر بالاترین رقم واردات ماهانه در ۱۸ ماه گذشته بوده است. جدای از کاهش حجم کلی، روند کلیدی دیگر در آمار سال ۲۰۲۱، ادامه رکود در سهم بازار عرضه‌کنندگان خاورمیانه بوده است. سهم بازار بیش از ۸۰ درصدی کشورهای حاشیه خلیج فارس تا سال ۲۰۱۷، برای سال ۲۰۲۰ به ۶۹ درصد (MEES)، ۱۵ ژانویه ۲۰۲۱) و به ۶۰ درصد در سال ۲۰۲۱ کاهش یافت. به طور مطلق در سال ۲۰۲۱، ۱٫۵۷۶ میلیون بشکه در روز واردات کره از این منطقه بوده که در سال گذشته کمترین میزان از سال ۱۹۹۶ بوده است. برای تأمین‌کننده برتر منطقه، عربستان سعودی، تصویر متفاوت‌تر بود. حجم واردات از این کشور ۹ درصد کاهش یافت و به ۸۰۶۰۰۰ بشکه در روز به پایین‌ترین سطح ۱۱ سال اخیر رسید، اما در اواخر سال جهش یافت، به طوری که در سه ماهه چهارم به رکورد ۹۵۶۰۰۰ بشکه در روز و در دسامبر به میزان ۱٫۱۰۵ میلیون بشکه در روز رسید. با توجه به افزایش تولید و صادرات عربستان سعودی در سال ۲۰۲۲ (MEES، ۷ ژانویه) و مالکیت اکثریت سهام در پالایشگاه کلیدی S-Oil کره جنوبی با ظرفیت ۶۷۰۰۰۰ بشکه در روز، امسال می‌توان شاهد پیشرفت‌های بیشتری بود. ایالات متحده آمریکا بعد از عربستان با افزایش ۱۶ درصدی و صادرات ۳۲۲۰۰۰ بشکه در روز، دومین تأمین‌کننده نفت خام کره جنوبی بوده است. کویت، عراق، روسیه (با افزایش ۲۳ درصدی با ۱۵۹۰۰۰ بشکه در روز) و امارات در رتبه‌های بعدی صادرکننده‌ها به این کشور بوده‌اند. از این رو در گزارش حاضر سعی بر این است شمای کلی از وضعیت واردات نفت خام کشور کره جنوبی از جمله بازارهای مورد اشاره ارائه گردد.

ارزیابی گزارش: نکات محوری

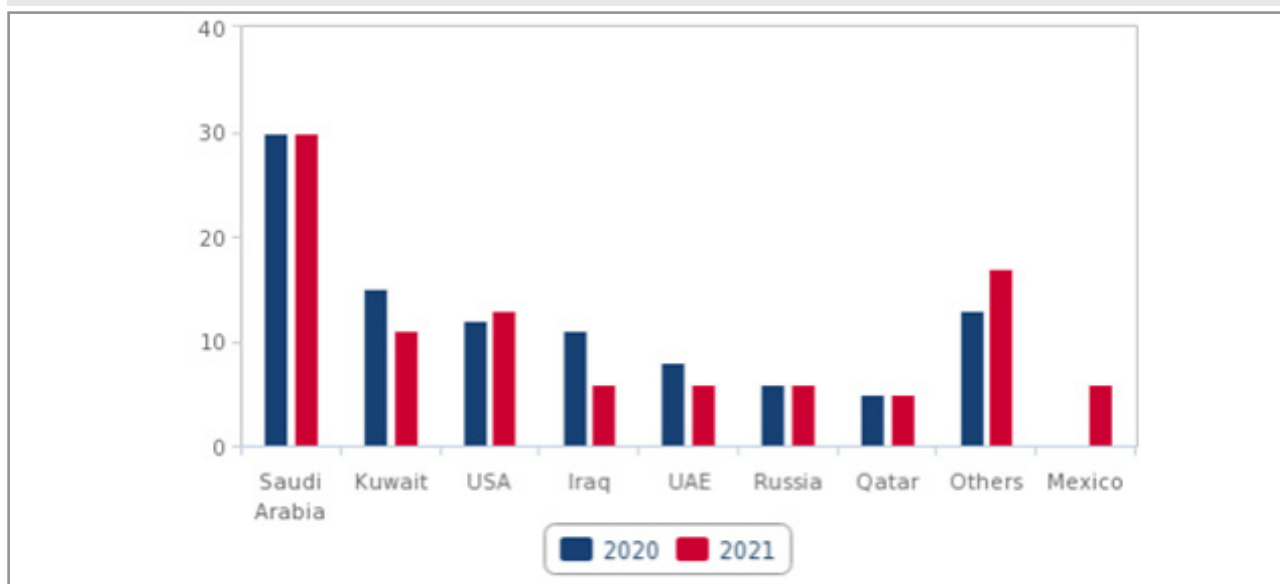
به نظر می‌رسد واردات نفت خام کره جنوبی سال چالش‌برانگیز دیگری را در سال ۲۰۲۲ تجربه کند، زیرا اثرات ماندگار کووید-۱۹ بر فعالیت‌های پالایشگاهی و تقاضای نفت خام این کشور تأثیر می‌گذارد. صادرات سوخت همچنان تحت فشار باقی خواهد ماند، زیرا بازارهای منطقه‌ای در تلاش برای جلوگیری از شیوع جدید و برخی موارد، اعمال قرنطینه جدید هستند. عرضه واکسن‌ها در نیمه دوم سال ۲۰۲۱ حرکت صعودی بیشتری را ایجاد می‌کند، زیرا باید محدودیت‌ها کاهش می‌یافت و فعالیت‌های روزانه به حالت عادی بازمی‌گشت. با تشدید رقابت در بازار منطقه‌ای، چشم‌انداز بلندمدت برای صادرکنندگان سوخت نزولی باقی می‌ماند، در حالی که درخواست‌ها برای اقدامات بیشتر آب و هوایی باعث کاهش تقاضای بلندمدت برای سوخت‌های فسیلی می‌شود. با ممانعت از افزایش یکباره تقاضا در سال ۲۰۲۲ به دلیل اثرات ناشی از کاهش بیماری همه‌گیر کووید ۱۹، واردات نفت خام کره جنوبی شاهد کاهش ملایمی خواهد بود. روند کاهشی در دوره پیش‌بینی شده، فعالیت پالایش داخلی را در کنار کاهش تقاضا برای سوخت‌های پالایشی کند می‌نماید. سرعت کاهش می‌تواند فراتر از سطح پیش‌بینی شده فعلی باشد، زیرا پالایشگاه‌ها تلاش‌ها را برای تنوع بخشیدن به عملیات ورده‌های تولید خود به انرژی‌های تجدیدپذیر، منابع انرژی کم‌آلاینده در راستای کاهش کربن و برنامه‌های انتقال انرژی تسریع می‌کنند. با توجه به اینکه کره جنوبی قبل از تحریم‌ها به میعانات گازی ایران به عنوان خوراک اصلی صنعت پتروشیمی وابسته بوده است، بازگشت احتمالی ایران به بازار پس از سال ۲۰۲۲ می‌تواند در کوتاه‌مدت برای واردات نفت خام کره جنوبی مفید باشد. به نظر می‌رسد که با راهی‌های شرکای تجاری منطقه‌ای و جهانی از شرایط همه‌گیری، سطح صادرات سوخت طی سال‌های آینده به تدریج بهبود یابد، اگرچه چشم‌انداز بلندمدت در بحبوحه رقابت فزاینده و تنوع انرژی در این بخش نزولی است. کره جنوبی از نظر ظرفیت چهارمین بخش بزرگ پالایش آسیا را در خود جای داده است و نیاز روزانه به خوراک خام هفت پالایشگاه آن بسیار زیاد است. با این حال، شاید تعجب آور نباشد که به دلیل ماهیت متکی به صادرات پالایشگاه‌های داخلی، مصرف

برطبق آمار سال ۲۰۲۱، کره جنوبی در چند سال گذشته تلاش‌ها را برای تنوع بخشیدن به ترکیب نفت خام افزایش داده است. با این حال، به دلیل عرضه فراوان، پیکربندی پالایشگاه‌های موجود و پیوندهای تجاری بلندمدت، این کشور همچنان برای نیازهای پالایشی خود به نفت خام از خاورمیانه وابسته است. واقع، حتی پس از تلاش‌های فعال تنوع بخشی، سهم نفت خام خاورمیانه از کل ترکیب نفت خام به ۷۰ درصد می‌رسد. با افزایش حجم نفت خام از ایالات متحده تا حدی این وابستگی کاهش یافته است. در واقع، ایالات متحده یکی از ذینفعان اصلی جریان نفت خام کره جنوبی بوده است که سهم بازار آن از ۰٫۲ درصد در سال ۲۰۱۶ به حدود ۱۰ درصد در سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است، اگرچه این میزان از ۱۳ درصد در سال ۲۰۱۹ به دلیل تنوع و حضور نفت برزیل و دریای شمال کاهش یافته است.

نفت خام ضربه سنگینی از تأثیرات همه‌گیر کووید-۱۹ متحمل شد، زیرا تقاضای منطقه‌ای برای محصولات سوختی به پایین‌ترین حد کاهش یافت.

با این حال، حتی با کاهش اثرات کووید-۱۹، چشم‌انداز پالایشگاه‌های کره جنوبی همچنان چالش برانگیز خواهد بود، همزمان با کند شدن رشد تقاضای داخلی و افزایش رقابت در بازار صادرات، بسیاری از مقاصد صادراتی مورد علاقه کره جنوبی برای سوخت‌های پالایشی، از جمله چین، ویتنام و مالزی به شدت در توسعه ظرفیت‌های پالایشی خود سرمایه‌گذاری کرده‌اند. علاوه بر این، هر چهار پالایشگاه بزرگ کره جنوبی در حال برنامه‌ریزی برای تنوع بخشیدن به فعالیت‌ها و تولیدات خود برای تطبیق با انرژی‌های تجدیدپذیر و کم‌آلاینده‌تر در راستای سیاست‌های انرژی ملی گسترده هستند که نیاز به خوراک خام را به تدریج در طول دوره مورد پیش‌بینی کاهش می‌دهند.

نمودار ۱. درصد سهم واردات نفت خام کره جنوبی (سقوط سهم خاورمیانه، افزایش سهم ایالات متحده)

Source: South Korea Oil & Gas Report | Q2 2022, Fitch Solution

عربستان سعودی است، اما در سال‌های اخیر به تنوع بیشتری، به ویژه با سهم بازار در حال گسترش برای عرضه از ایالات متحده و سایرین در اروپا و آمریکای لاتین ادامه داده است. با توجه به آزادسازی مشترک ذخایر نفتی توافق شده با ایالات متحده، چین، هند، ژاپن و بریتانیا برای کاهش قیمت‌های جهانی نفت، می‌توان واردات کوتاه‌مدت نفت خام این کشور را محدود کرد، زیرا کره جنوبی بخشی از ذخیره استراتژیک خود آزاد کرده است.

واردات نفت خام کره جنوبی و در نتیجه صادرات سوخت، به نظر می‌رسد که در سال ۲۰۲۲ با کاهش شدید محدودیت‌های کووید-۱۹ و پیشرفت نرخ واکسیناسیون هم در داخل و هم در سراسر منطقه، آماده بازگشت قوی است. این چشم‌انداز منظر قیمت نیز سازنده است، زیرا انتظار می‌رود بازار جهانی نفت خام در سال ۲۰۲۲ به مازاد برگردد که باید شاهد کاهش قیمت‌های معیار نسبت به افزایش نرخ‌های فعلی و کاهش هزینه‌های خرید برای پالایشگاه‌های کره جنوبی بود. ترکیب واردات نفت خام این کشور همچنان تحت سلطه عرضه از خاورمیانه به رهبری

جدول ۱. میزان واردات نفت خام کره جنوبی در سال ۲۰۲۱ (هزار بشکه در روز)

کشور	سال ۲۰۲۰	سال ۲۰۲۱
خاورمیانه	۱۸۴۳	۱۵۷۶
عربستان سعودی	۸۸۵	۸۰۶
کویت	۳۵۸	۲۸۵
عراق	۲۲۰	۱۷۰
امارات متحده عربی	۲۰۶	۱۵۷
قطر	۱۶۳	۱۴۰
عمان	۱۱	۱۸
آفریقا	۶۱	۸۵
الجزایر	۲۴	۲۴
نیجریه	۲۳	۱۸
گابن	۷	۱۶
کنگو	۰	۱۳
آمریکا	۴۶۷	۵۵۸
ایالات متحده آمریکا	۲۷۷	۳۲۱
مکزیک	۱۳۴	۱۴۷
برزیل	۴۶	۶۴
کانادا	۲	۱۴
اروپا/ اوراسیا	۲۲۱	۳۲۵
روسیه	۱۳۰	۱۵۹
قزاقستان	۴۴	۷۰
انگلستان	۲۴	۴۹
نروژ	۲۴	۴۷
آسیا/ اقیانوسیه	۶۵	۷۲
استرالیا	۳۵	۵۶
کل	۲۶۵۸	۲۶۱۶

نقطه نظر کارشناسی مؤسسه :

نوامبر ۲۰۲۱، کره جنوبی ۱۱۳ میلیون بشکه از ایالات متحده نفت خام دریافت کرده است که پس از عربستان سعودی در فهرست تامین‌کنندگان برتر این کشور در این دوره قرار دارد. پالایشگاه‌های کره جنوبی بیان داشته‌اند که این شرکت‌ها عمدتاً بحث‌های تامین نیمه اول سال ۲۰۲۲ خود را با تولیدکنندگان بزرگ خاورمیانه به پایان رسانده‌اند، اما آنها فضای زیادی را برای خرید لحظه‌ای به خصوص از ایالات متحده و آمریکای جنوبی باقی گذاشته‌اند.

واردات نفت خام کره جنوبی از آمریکا در سال ۲۰۲۱ از ۱۲۰ میلیون بشکه فراتر رفت و انتظار می‌رود این کشور در سال ۲۰۲۲ همچنان جایگاه عرضه‌کنندگان نفت خام خاورمیانه به کره جنوبی را در اختیار داشته باشد، زیرا پالایشگاه‌های محلی به دلیل عدم اطمینان در مورد عرضه اوپک و جذاب بودن هزینه‌های تدارکات، به شدت از خوراک آمریکای شمالی حمایت می‌کنند. ماه‌های ژانویه تا

به دلیل توافق تجارت آزاد آمریکا با کره جنوبی، مزیت بزرگی نسبت به سایر تامین کنندگان آسیایی دارند و سئول به اعطای برخی مشوق‌های حمل و نقل برای پالایشگاه‌هایی که نفت خام از مناطقی غیر از خاورمیانه خریداری می‌کنند، ادامه می‌دهد. از این رو بر اساس داده‌های شرکت ملی نفت کره جنوبی (KNOC)، پالایشگاه‌های کره جنوبی به طور متوسط ۶۹٫۸۸ دلار در هر بشکه برای محموله‌های نفت خام آمریکا طی ماه‌های ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۱ پرداخت کرده‌اند. در مقایسه، پالایشگاه‌ها به طور متوسط ۷۰٫۷۰ دلار در هر بشکه برای نفت خام عربستان در مدت مشابه پرداخت کردند و محموله‌ها از کویت به طور متوسط ۷۰٫۸۴ دلار در هر بشکه بوده است. همه این عوامل دست به دست هم می‌دهد تا سهم بازاری خاورمیانه در کشورهای شرق آسیا از جمله کره جنوبی کاهش یابد و کشورهای آمریکای لاتین و ایالات متحده آمریکا جای آنها را در این بازار بگیرند.

پالایشگاه‌ها عموماً استراتژی معاملاتی را برای به حداقل رساندن معاملات مدت‌دار اتخاذ می‌کنند و در عین حال فضای بیشتری را برای خرید نقدی منعطف برای سال ۲۰۲۲ با در نظر گرفتن پویایی عرضه و تقاضا در طول همه‌گیری ایجاد می‌کنند. اعضای اوپک نیز در حال تلاش برای ارزیابی چشم‌انداز بهبود تقاضای جهانی و استراتژی افزایش تولید برای سال ۲۰۲۲ هستند و از این رو نمی‌توانند پاسخ روشنی در مورد آینده عرضه ارائه کنند زیرا ممکن است اوپک تصمیم به ادامه استراتژی کاهش عرضه بگیرد. با بازتاب رویکرد محتاطانه اوپک و متحدانش در سال ۲۰۲۱، واردات نفت خام کره جنوبی از تولیدکنندگان بزرگ خاورمیانه عمدتاً کاهش یافته است. پالایشگاه‌های کره جنوبی نیز جذب هزینه‌های واردات کمتر نفت خام ایالات متحده شده‌اند، زیرا این شرکت‌ها محموله‌های آمریکای شمالی را مقرون به صرفه‌تر می‌دانند. پالایشگاه‌های کره جنوبی در معاملات نفت خام آمریکا

منابع:

- SOUTH KOREA CRUDE IMPORTS: MIDEAST VOLUMES SLUMP TO 25-YEAR LOW FOR 2021, MEES, 14. January. 2022.
- South Korea Oil & Gas Report Includes 10-year forecasts to 2031, Fitch Solution.
- South Korea to continue favoring US crude in 2022 amid OPEC supply uncertainty, S&P Global Platts, 31 Dec 2021.

محیط زیست و فناوری

بررسی طرح مقدماتی اتحادیه اروپا در بکارگیری برچسب ((سبز)) برای سرمایه‌گذاری‌های بخش گاز و انرژی هسته‌ای

مهديه ابوالحسنی چیمه

۱- بیان رویداد

این برنامه پیشنهادی توسط دولت‌های ملی مورد بررسی قرار خواهد گرفت، اما برای جلوگیری از اجرای آن، به تعداد رای کافی (حداقل ۲۰ کشور) مخالفان این برنامه نیاز است. مواضع کشورهای عضو اتحادیه اروپا در این خصوص متفاوت است، هلند و دانمارک به دلیل عدم اتکاء به گاز طبیعی مخالف گنجاندن آن در این طرح هستند و آلمان نیز با توجه به برنامه این کشور برای حذف تدریجی انرژی هسته‌ای، از برچسب‌گذاری سبز برای آن انتقاد کرده‌است و براساس اظهارات صدر اعظم اتریش، انرژی هسته‌ای نه سبز است و نه پایدار. اسپانیا نیز به شدت با این ایده که از ماه‌ها قبل مورد بحث قرار گرفته بود مخالفت کرده‌است، در مقابل این مخالفت‌ها، حمایت کشورهای استفاده‌کننده از انرژی هسته‌ای، نظیر فرانسه، جمهوری چک و فنلاند وجود دارد.

انرژی هسته‌ای دارای سطوح انتشار کربن کمتری است، اما مستلزم دفع زباله‌های خطرناک بوده و طبقه‌بندی گاز طبیعی نیز به عنوان «پایدار» طرفدارانی دارد که استدلال آن‌ها اتکای برخی از کشورها مانند لهستان، به زغال سنگ بوده و آن را مشوقی برای حرکت به سمت عرضه نسبتاً پاک‌تر می‌دانند. با وجود انتقاد وزیر محیط‌زیست آلمان از این طرح پیشنهادی، این کشور به شدت به گاز در ترکیب انرژی خود متکی است. گاز طبیعی تقریباً نصف انتشار گاز دی‌اکسیدکربن حاصل زغال سنگ را هنگام سوزاندن در نیروگاه‌ها منتشر می‌کند، اما نشت متان حاصل از استخراج آن، باعث گرمایش زمین می‌شود، براساس توصیه مشاوران اتحادیه اروپا، برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و جلوگیری از تغییرات فاجعه‌بار آب و هوا، باید تنها بخشی از نیروگاه‌های گازی به عنوان سرمایه‌گذاری سبز برچسب‌گذاری شوند که میزان انتشار آن‌ها کمتر از ۱۰۰ گرم دی‌اکسیدکربن در هر کیلووات ساعت باشد. در واقع تولید گاز طبیعی و انرژی هسته‌ای، به طور کامل پایدار نیستند، اما انتشار گازهای گلخانه‌ای آن‌ها کمتر از میانگین صنعتی است و اتحادیه اروپا با در نظر گرفتن توصیه‌های علمی

در آوریل سال ۲۰۲۱، اولین معیارهای سرمایه‌گذاری‌های سبز توسط اتحادیه اروپا اعلام شد. این معیارها به تولیدکنندگان باتری‌های قابل شارژ، تجهیزات بهره‌وری انرژی، خودروهای کم‌آلاینده، نیروگاه‌های بادی و خورشیدی اجازه می‌دهد تا برچسب رسمی سبز دریافت کنند، اما تصمیم‌گیری درباره گنجاندن پروژه‌های هسته‌ای و گازی در این طرح، به دلیل نگرانی‌های موجود به تعویق افتاد. در نهایت پس از حدود یکسال، اتحادیه اروپا، برنامه‌هایی را طراحی کرده‌است تا برخی از پروژه‌های گاز طبیعی و انرژی هسته‌ای را به عنوان سرمایه‌گذاری‌های «سبز» نامگذاری کند.

۲- تحلیل و ارزیابی

برچسب‌گذاری سبز برای نیروگاه‌های هسته‌ای و گاز طبیعی از برنامه‌های بحث‌برانگیز اتحادیه اروپا به شمار می‌رود. براساس تصمیم کمیسیون اتحادیه اروپا، انرژی هسته‌ای و گاز طبیعی، در صورت دستیابی به اهدافی معین می‌توانند به عنوان «سرمایه‌گذاری پایدار» طبقه‌بندی شوند. بر این اساس:

- پروژه‌های گازی که جایگزین زغال سنگ می‌شوند و بیش از ۲۷۰ گرم معادل دی‌اکسیدکربن در هر کیلووات ساعت منتشر نمی‌کنند و یا انتشار سالیانه‌ی فعالیت آن‌ها از میانگین ۵۵۰ کیلوگرم در هر کیلووات ساعت در طول ۲۰ سال فراتر نمی‌رود، می‌توانند برچسب سبز موقت^۱ دریافت کنند. چنین نیروگاه‌هایی باید تا سال ۲۰۳۰ مجوز ساخت دریافت کرده و تا پایان سال ۲۰۳۵ به گازهای تجدیدپذیر و یا کم‌کربن روی بیاورند.
- در بخش انرژی هسته‌ای پروژه‌ها در صورتی واجد شرایط هستند که تا سال ۲۰۴۵ مجوز ساخت دریافت کرده و معیارهایی برای اجتناب از آسیب قابل توجه به محیط زیست (برنامه‌ها و بودجه‌ای روشن برای مقابله با زباله‌های هسته‌ای) و منابع آبی داشته باشند.

1. temporary green label

و پیشرفت‌های فن‌آوری کنونی و همچنین چالش‌های مختلف «گذار» در کشورهای عضو، نقش گاز طبیعی و هسته‌ای را به‌عنوان وسیله‌ای برای تسهیل گذار به سوی آینده‌ای عمدتاً مبتنی بر انرژی‌های تجدیدپذیر در نظر می‌گیرد. با این دیدگاه می‌توان گفت که برای کمک به کشورهای با زمینه‌های انرژی متفاوت برای گذار، راه‌حلی تحت شرایط خاص، می‌تواند منطقی باشند که ممکن است در نگاه اول دقیقاً «سبز» به نظر نرسند.

براساس گفته مقامات اتحادیه اروپا، این تغییر الزامی برای هیچ کشور و یا شرکتی برای سرمایه‌گذاری در گاز و یا انرژی هسته‌ای نداشته و تنها مجموعه‌ای از قوانین فنی درباره آنچه به عنوان «پایدار» طبقه‌بندی می‌شود بوده تا سرمایه‌گذاران خصوصی بتوانند تصمیم بگیرند که در کجا سرمایه‌گذاری کنند. با این حال، این تغییرات نتوانست نگرانی‌های فعالان محیط زیست و برخی سرمایه‌گذاران را در مورد خطر سبزشویی و منحرف کردن پول از انرژی‌های تجدیدپذیر کاهش دهد. در صورتیکه هدف اتحادیه اروپا با محدود کردن برچسب «سبز» برای پروژه‌های واقعا سازگار با محیط زیست این است که با جذاب کردن سرمایه‌گذاری‌ها برای سرمایه‌گذاران خصوصی از «سبزشویی» جلوگیری کند.

حزب مردم اروپا^۱، بزرگترین گروه در پارلمان اتحادیه اروپا، نقش انرژی هسته‌ای را به عنوان یک منبع انرژی کم‌کربن تصدیق کرد و در مورد گاز طبیعی نیز اعلام کرد که این حامل می‌تواند به عنوان یک پل استفاده شود و در گذار به صفر خالص کمک کند. در مقابل آن، حزب سبز اروپا به دنبال کسب رای اکثریت برای رد این مقررات در پایدار دانستن این دو منبع انرژی است. براساس نظر پی‌اس‌اف^۲، پایدار در نظر گرفتن گاز می‌تواند

منابع:

هدف اتحادیه اروپا را برای دستیابی به انتشار خالص صفر (تا سال ۲۰۵۰) تضعیف کند. همچنین اثرات زیست‌محیطی حاصل از زباله‌های هسته‌ای نیز مشکلاتی است که پایدار در نظر گرفتن انرژی هسته‌ای با آن مواجه است و این در حالی است که اتحادیه اروپا برای دستیابی به هدف ۲۰۳۰ خود به سرمایه‌گذاری بیشتری در صنایع کم‌کربن نیاز دارد و برخی استدلال‌ها حاکی از آن است که پایدار در نظر گرفتن برق تولید شده از گاز طبیعی، می‌تواند سرمایه‌گذاری را از انرژی‌های تجدیدپذیر به گاز منحرف کرده و چشم‌انداز سوءاستفاده از قوانین، باعث عدم اطمینان سرمایه‌گذاران مبنی بر اینکه پول آنها فقط فعالیت‌های پایدار را تأمین می‌کند، می‌شود. گروه سرمایه‌گذاران نهادی در تغییرات آب و هوا و یک کنسرسیوم جهانی با ۵۰ تریلیون یورو دارایی تحت مدیریت است که کمیسیون اروپا را به دلیل ناامید کردن سرمایه‌گذاران خواهان سرمایه‌گذاری سبز مورد انتقاد قرار داد.

۳- جمع‌بندی

گاز طبیعی و انرژی هسته‌ای علیرغم پاک‌تر بودن در قیاس با دیگر حامل‌های فسیلی با مشکلاتی نظیر نشت متان (عامل گرمایش زمین) و دفع زباله‌های هسته‌ای مواجه هستند و دریافت برچسب سبز و پایدار دانستن این دو حامل انرژی توسط کمیسیون اتحادیه اروپا، نگرانی‌هایی را برای فعالان محیط‌زیست و برخی سرمایه‌گذاران در مورد خطر سبزشویی و منحرف کردن پول ایشان از انرژی‌های تجدیدپذیر بوجود آورده و انتقاداتی را از جانب کشورهای عضو اتحادیه به دنبال داشته است. در مقابل، کشورهای نیز هستند که از این برچسب‌گذاری حمایت کرده و این مخالفت‌ها را خنثی می‌کنند.

- <https://www.globaltimes.cn/>
- <https://www.bbc.com/>
- <https://www.voanews.com/>
- <https://time.com/>
- <https://theconversation.com/>

1. European People's Party: EPP
2. Platform on Sustainable Finance

موسسه مطالعات بین المللی انرژی